This document is available in English

Adroddiad er gwybodaeth	
Swyddog Arweiniol	**Shân Morris, Prif Swyddog Cynorthwyol (Polisi a Chynllunio Corfforaethol)**
Swyddog Cyswllt	**Pippa Hardwick, Rheolwr Cynllunio Corfforaethol)**
Pwnc	**Monitro Perfformiad Ebrill 2020 – Mehefin 2020 - Chwarter 1**

PWRPAS YR ADRODDIAD

1 Darparu gwybodaeth i'r Aelodau am weithgareddau a pherfformiad Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru mewn perthynas ag amcanion gwella a llesiant a gweithgareddau nodedig arall o ran digwyddiadau.

CRYNODEB

2 Yn ystod chwarter cyntaf blwyddyn ariannol 2020/21, parhaodd y Deyrnas Unedig mewn 'cyfnod clo' o ganlyniad i bandemig Covid-19, gyda mesurau'n bodoli i gyfyngu ar symudiadau pobl er mwyn lleihau lledaeniad y feirws. Roedd y cyfyngiadau ar deithiau nad oeddent yn hanfodol wedi parhau ledled Cymru tan 6 Gorffennaf, ac mewn nifer o siroedd roedd y canolfannau ailgylchu wedi cau a'r casgliadau ar gyfer gwastraff gardd oddi ar ymyl y ffordd wedi cael eu hatal yn ystod Ebrill a Mai.

3 **Yr holl ddigwyddiadau** – Yn ystod y chwarter cyntaf, aeth y Gwasanaeth at 1,381 o ddigwyddiadau brys a galwadau diangen – sef 4% yn fwy nag yn yr un cyfnod yn 2019/20.

4 **Tanau** – Aethpwyd at gyfanswm o 656 o danau yn ystod y chwarter cyntaf, sef cynnydd o 12% o gymharu â'r un chwarter y llynedd a mwy nag yn unrhyw chwarter cyntaf ers 2016/17. Fe wnaeth presenoldeb mewn tanau eilaidd damweiniol gynyddu 94% (o 151 o danau i 293 o danau), llawer ohonynt o ganlyniad i drigolion yn llosgi sbwriel a gwastraff gardd mewn gerddi preifat.

5 **Prif danau** – Cafwyd gostyngiad yn nifer y tanau damweiniol mewn cerbydau yn ystod y chwarter cyntaf, gan olygu bod nifer gyffredinol y prif danau wedi aros i lawr a bod y tueddiad cyffredinol am i lawr wedi parhau. Fodd bynnag, cafwyd cynnydd yn nifer y tanau mewn cartrefi ac adeiladau amhreswyl.

6 **Prif danau bwriadol mewn adeiladau amhreswyl** – Fe wnaeth y rhain gynyddu i 21 yn ystod y chwarter cyntaf, a digwyddodd 16 ohonynt yng Ngharchar Berwyn. Yn yr un cyfnod y llynedd, aeth y Gwasanaeth at 17 o danau bwriadol mewn adeiladau amhreswyl, ac roedd 11 ohonynt yn y carchar.

7 **Galwadau diangen** – Aethpwyd at gyfanswm o 627 o alwadau diangen yn ystod y chwarter cyntaf, 9% yn fwy nag yn yr un chwarter y llynedd a mwy nag yn yr un chwarter ers 2016/17. Mae'r tueddiad bach am i fyny yn nifer y galwadau diangen oherwydd larymau tân awtomatig didwyll wedi parhau, ond fe wnaeth y galwadau diangen didwyll gynyddu 20% o gymharu â'r flwyddyn flaenorol a 26% o gymharu â'r cyfartaledd dros y 3 blynedd ddiwethaf.

8 **Digwyddiadau gwasanaeth arbennig** – Aeth y Gwasanaeth at 73 yn llai o ddigwyddiadau (43%) yn ystod y chwarter cyntaf yn 2020/21 o gymharu â'r un cyfnod y llynedd. Gan fod llai o deithiau ar y ffyrdd yn ystod y 'cyfnod clo' fe wnaeth nifer y gwrthdrawiadau traffig ar y ffyrdd ostwng bron i 70%, sef o 53 o ddigwyddiadau yn y chwarter cyntaf yn 2019/20 i ddim ond 17 o ddigwyddiadau yn y chwarter cyntaf eleni.

9 **Tanau damweiniol mewn cartref** – Aeth y Gwasanaeth at 104 o danau damweiniol mewn cartrefi, sef lefel debyg i'r chwarter cyntaf yn 2016/17 (103 o danau). Cofnodwyd tair marwolaeth oherwydd tanau damweiniol mewn cartrefi yn ystod y chwarter cyntaf, a chafodd 9 o bobl fân anafiadau. Ni chofnodwyd unrhyw anafiadau difrifol yn ystod y cyfnod.

10 **Archwiliadau Diogel ac Iach** – Cynhaliwyd 3,551 o archwiliadau Diogel ac Iach yn ystod y cyfnod, ac roedd 1,099 (31%) o'r rheini wedi digwydd o ganlyniad i atgyfeiriad gan asiantaeth sy'n bartner inni.

11 **Yr holl danau mewn cartrefi –** Roedd larymau mwg/gwres ar gael mewn 84% o danau mewn cartrefi, ac roedd 83% o danau mewn cartrefi wedi'i cyfyngu i'r ystafell lle bu iddynt gychwyn neu lle aeth yr eitem ar dân i ddechrau, neu a arweiniodd at ddifrod oherwydd gwres/mwg yn unig.

ARGYMHELLIAD

12 Bod yr Aelodau'n nodi cynnwys yr adroddiad monitro perfformiad.

GWYBODAETH

13 Yn Atodiad 1, er gwybodaeth i'r aelodau, mae'r adroddiad monitro am y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2020 a 30 Mehefin 2020 (Chwarter 1).

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Mae'n cynorthwyo'r Awdurdod i fonitro ei berfformiad mewn perthynas â'r amcanion gwella a llesiant sydd yng nghynllun cyfunol ar gyfer gwella a llesiant 2020/21.
Cyllideb	Mae'n cynorthwyo i dynnu sylw at unrhyw effeithiau posibl ar y gyllideb oherwydd lefel annisgwyl o weithgarwch mewn digwyddiadau.
Cyfreithiol	Mae'n cynorthwyo'r Awdurdod i sicrhau bod digon o adnoddau ar gael i ateb y gofynion sydd arno oherwydd newidiadau mewn gwaith ar gyfer digwyddiadau.
Staffio	Ni chanfuwyd unrhyw oblygiadau.
Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/Y Gymraeg	Ni chanfuwyd unrhyw oblygiadau.
Risgiau	Byddai peidio â bodloni'r gofynion cyfreithiol i adrodd ynghylch perfformiad a'i fonitro yn gallu effeithio ar y gallu i sicrhau bod digon o adnoddau ar gael i ateb y galw.

GWASANAETH TÂN AC ACHUB GOGLEDD CYMRU

Gwasanaeth Tân ac Achub
Fire and Rescue Service

ADRODDIAD MONITRO PERFFORMIAD

Y Chwarter Cyntaf

Ebrill 2020 – Mehefin 2020

Mae'r ffigyrau'n rhai dros dro a gallent fod yn agored i'w newid.

CYNNWYS

ADRODD YNGHYLCH GWAITH DIGWYDDIADAU	
YR HOLL DDIGWYDDIADAU	
Golwg gyffredinol ar yr holl ddigwyddiadau yr aethpwyd atynt	1
TANAU YN ÔL CATEGORI	
Tanau yn ôl categori a chymhelliad	2
Tanau yn ôl y math o eiddo a chymhelliad	3
GALWADAU DIANGEN	
Galwadau diangen yn ôl categori	4
DIGWYDDIADAU GWASANAETH ARBENNIG	
Digwyddiadau gwasanaeth arbennig yn ôl categori	5
Gwrthdrawiadau Traffig ar y Ffyrdd a Thynnu Pobl Allan/Rhyddhau	6
MONITRO MEWN PERTHYNAS Â GWELLA A LLESIANT - AMCAN A	
Tanau damweiniol mewn cartrefi	7
Marwolaethau ac anafusion oherwydd tanau damweiniol mewn cartrefi	8
Archwiliadau Diogel ac Iach	9
Gweithrediad Larymau Mwg	10
GEIRFA	
Geirfa	11

1.0 Yr Holl Ddigwyddiadau

1.1 Yn ystod y chwarter cyntaf, aeth y Gwasanaeth at 1,381 o ddigwyddiadau brys, sef 4% yn fwy na'r un cyfnod yn 2019/20.

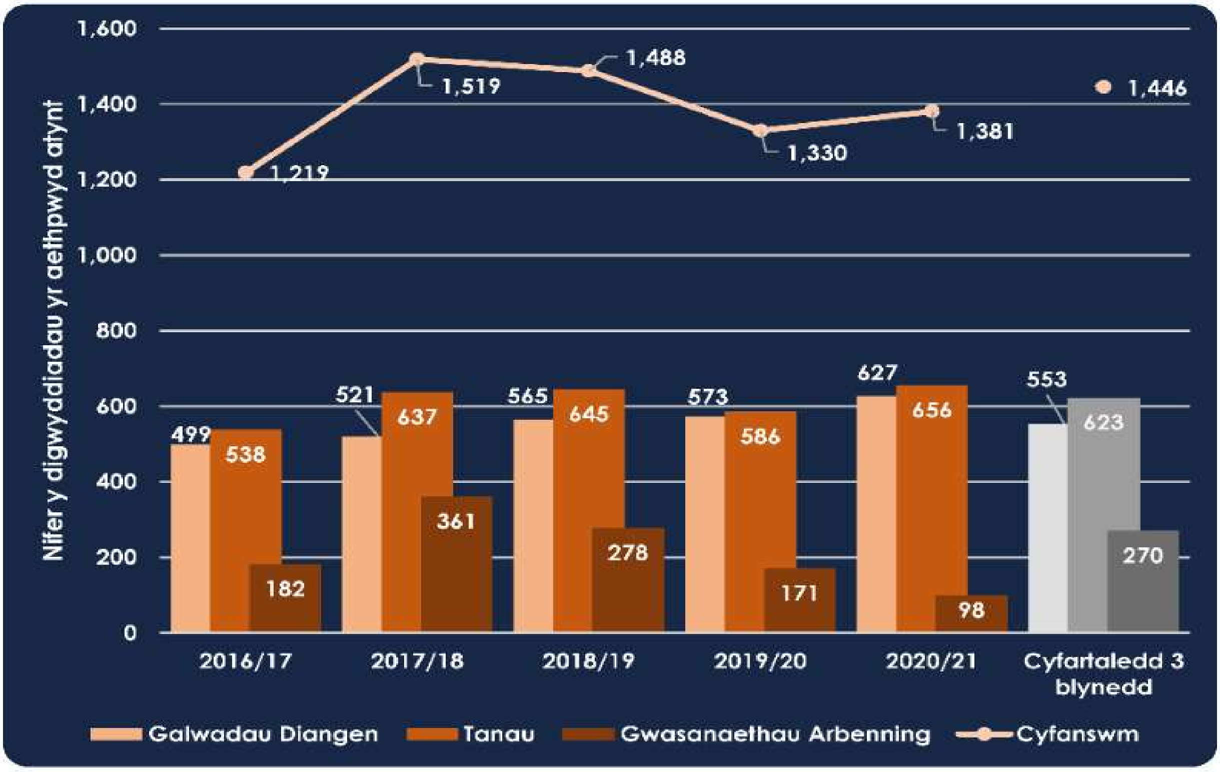

Categori	Bl.	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Blwyddyn Lawn		Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol	
Cyfanswm y digwyddiadau yr aethpwyd atynt	2020-21	1,381				1,381	↑ 3.8%	1,446	↓ 4.5%
	2019-20	1,330				1,330			
Cyfanswm y tanau	2020-21	656				656	↑ 11.9%	623	↑ 5.3%
	2019-20	586				586			
Cyfanswm y digwyddiadau gwasanaeth arbennig	2020-21	98				98	↓ 42.7%	270	↓ 63.7%
	2019-20	171				171			
Cyfanswm y galwadau diangen	2020-21	627				627	↑ 9.4%	553	↑ 13.4%
	2019-20	573				573			
Mae cymariaethau gyda'r flwyddyn flaenorol a'r cyfartaledd 3 blynedd i'w gweld yn y golofn dde yn y tabl.									

2.0 Tanau, yn ôl Categori a Chymhelliad

2.1 **Prif danau –** cafwyd gostyngiad cyson yn nifer gyffredinol y prif danau bob blwyddyn. Yn 2020/21,'Adeiladau', ac yna 'Cerbydau Ffyrdd' oedd y mathau cyffredinol o eiddo lle cafwyd y rhan fwyaf o brif danau, sef 65% a 30% ar gyfartaledd yn eu trefn, gyda'r gweddill yn rhai 'Awyr Agored'.

2.2 **Tanau eilaidd –** mae nifer y tanau hyn yn amrywio bob blwyddyn oherwydd mae'r tywydd yn cael effaith sylweddol ar faint ohonynt sy'n digwydd; mae'r rhan fwyaf o danau eilaidd (dros 90%) wedi digwydd mewn mathau o eiddo 'Awyr Agored'.

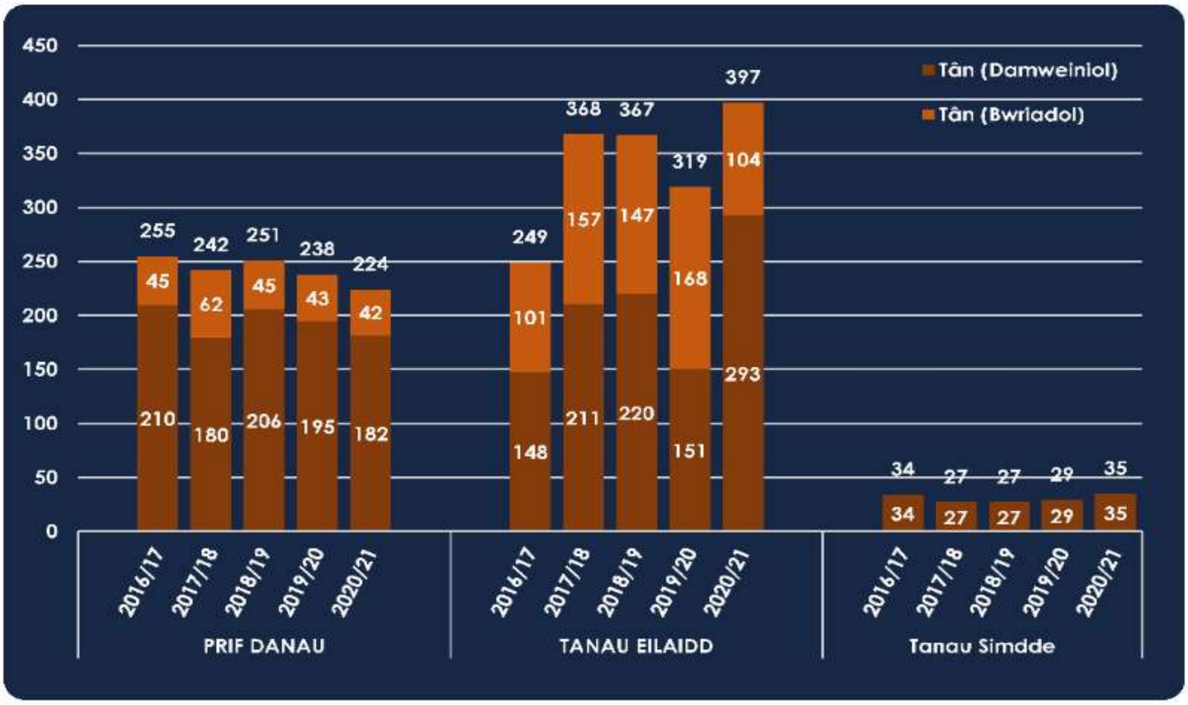

Categori	Bl.	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Blwyddyn Lawn		Cyfartaledd y 3 blynedd ddiwethaf	
Prif danau	2020-21	224				224	↓ 5.9%	244	↓ 8.2%
	2019-20	238				238			
Tanau eilaidd	2020-21	397				397	↑ 24.5%	351	↑ 13.1%
	2019-20	319				319			
Tanau simnai	2020-21	35				35	↑ 20.7%	28	↑ 25.0%
	2019-20	29				29			

Mae cymariaethau gyda'r flwyddyn flaenorol a'r cyfartaledd 3 blynedd i'w gweld yn y golofn dde yn y tabl.

3.0 Prif danau, yn ôl y Math o Eiddo a Chymhelliad

3.1 Cafodd 21 o brif danau eu cynnau'n fwriadol mewn adeiladau amhreswyl, gyda 16 ohonynt yn digwydd yng Ngharchar Berwyn o gymharu ag 11 y flwyddyn flaenorol. Yn yr un cyfnod y llynedd, aeth y Gwasanaeth at 17 o danau bwriadol mewn adeiladau amhreswyl, ac roedd 11 o'r rheini yn y carchar.

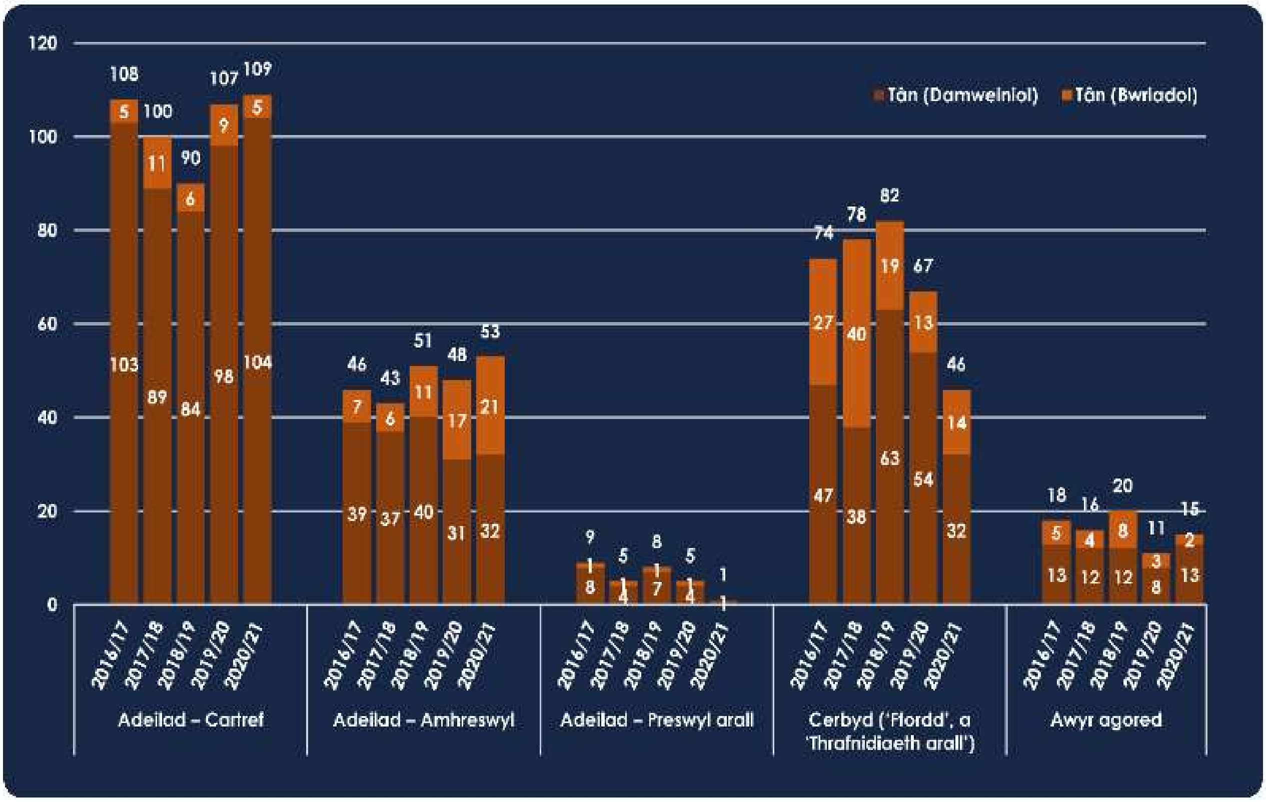

Categori	Bl.	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Categori Blwyddyn Lawn		Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol	
Yr holl brif danau bwriadol	2020-21	42				42	↓ 2.3%	50	↓ 16.0%
	2019-20	43				43			
Yr holl danau damweiniol	2020-21	182				182	↓ 6.7%	194	↓ 6.2%
	2019-20	195				195			

Mae cymariaethau gyda'r flwyddyn flaenorol a'r cyfartaledd 3 blynedd i'w gweld yn y golofn dde yn y tabl.

4.0 Galwadau Diangen

4.1 Aethpwyd at 627 o alwadau diangen yn ystod y chwarter cyntaf, sef 9% yn fwy nag yr aethpwyd atynt yn yr un chwarter y llynedd a mwy nag yn unrhyw chwarter cyntaf ers 2016/17. Mae'r tueddiad bach am i fyny yn nifer y galwadau diangen oherwydd larymau tân awtomatig wedi parhau, tra gwnaeth nifer y galwadau diangen didwyll gynyddu 20% o gymharu â'r flwyddyn flaenorol.

Categori	Bl.	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Blwyddyn Lawn		Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol	
Cyfanswm y galwadau diangen	2020-21	627				627	↑ 9.4%	553	↑ 13.4%
	2019-20	573				573			
Larymau tân awtomatig	2020-21	282				282	↓ 2%	282	→ 0.0%
	2019-20	288				288			
Galwadau diangen didwyll	2020-21	328				328	↑ 20.1%	261	↑ 25.7%
	2019-20	273				273			
Maleisus	2020-21	17				17	↑ 41.7%	10	↑ 70.0%
	2019-20	12				12			

Mae cymariaethau gyda'r flwyddyn flaenorol a'r cyfartaledd 3 blynedd i'w gweld yn y golofn dde yn y tabl.

5.0 Digwyddiadau Gwasanaeth Arbennig

5.1 Aeth y Gwasanaeth at 73 yn llai o ddigwyddiadau gwasanaeth arbennig (43%) yn ystod chwarter cyntaf 2020/21 o gymharu â'r un cyfnod y llynedd.

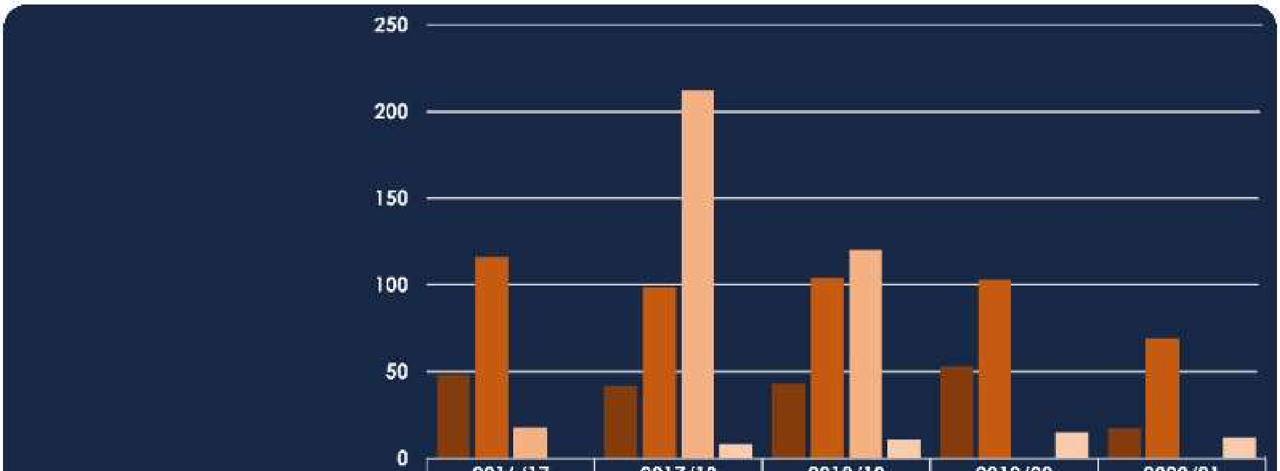

	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21
GTFf	48	42	43	53	17
Heblaw gwrthdrawiadau (ac eithrio prosiectau)	116	99	104	103	69
Prosiectau blaenorol (Tîm Cymorth Cymunedol)	18	212	120	0	0
Prosiectau cyfredol (Ar goll o gartref, Dull Mynediad)	0	8	11	15	12

Categori	Bl.	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Blwyddyn Lawn		Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol	
Cyfanswm y digwyddiad-au gwasanaeth arbennig	2020-21	98				98	↓ 42.7%	270	↓ 63.7%
	2019-20	171				171			
Gwrth-drawiadau traffig ar y ffyrdd	2020-21	17				17	↓ 67.9%	46	↓ 63.0%
	2019-20	53				53			
Heblaw gwrth-drawiadau traffig ar y ffyrdd	2020-21	81				81	↓ 31.4%	224	↓ 63.8%
	2019-20	118				118			
Mae cymariaethau gyda'r flwyddyn flaenorol a'r cyfartaledd 3 blynedd i'w gweld yn y golofn dde yn y tabl.									

6.0 Gwrthdrawiadau Traffig ar y Ffyrdd a Thynnu Pobl Allan/Rhyddhau

6.1 Gan fod llai o deithiau wedi cael eu gwneud ar y ffyrdd yn ystod y 'cyfnod clo', fe wnaeth nyfer y gwrthdrawiadau traffig ar y ffyrdd yr aethpwyd atynt ostwng bron 70%, sef o 53 o ddigwyddiadau yn chwarter cyntaf 2019/20 i ddim ond 17 o ddigwyddiadau yn y chwarter cyntaf eleni.

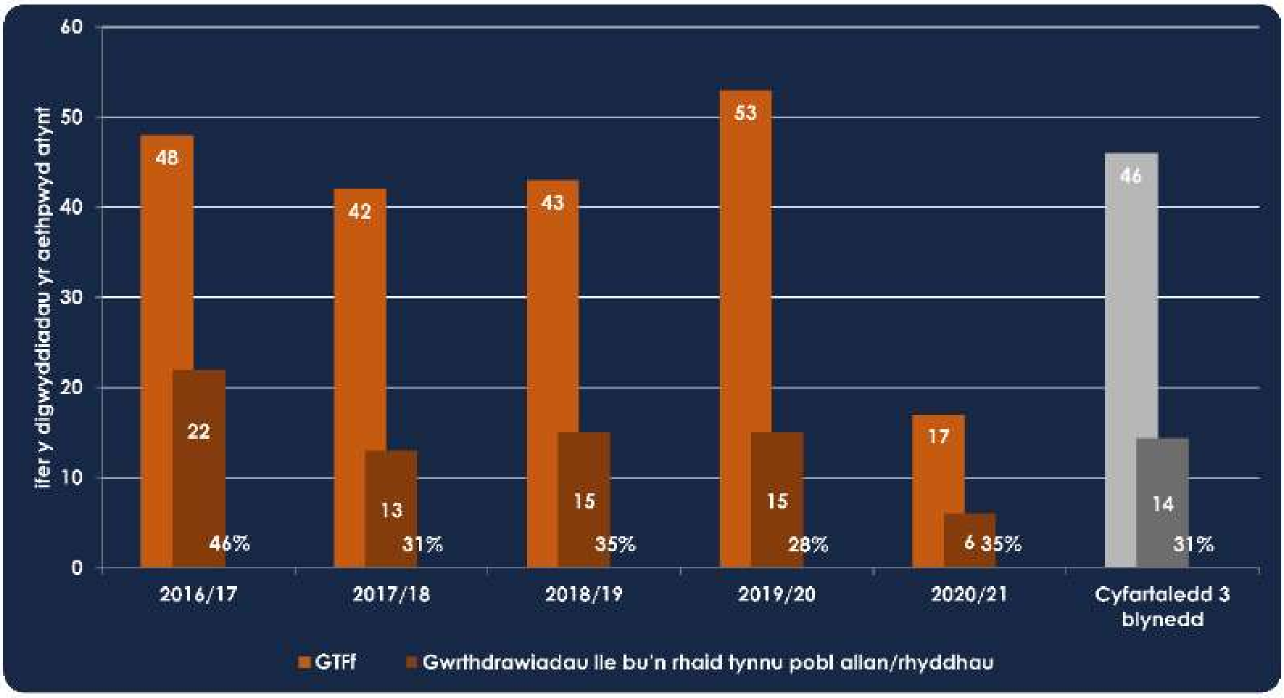

17 o wrthdrawiadau traffig ar y ffyrdd

8 o ddigwyddiadau pryd cafodd pobl anaf

6 o ddigwyddiadau lle bu'n rhaid tynnu pobl allan / eu rhyddhau

Difrifoldeb yr Anaf*	Nifer y Bobl
Archwiliad Rhagofalus	2
Cymorth Cyntaf	0
Mân anafiadau	8
Anafiadau difrifol	2
Marwolaeth	0

**Cofnodir anafiadau oherwydd gwrthdrawiadau traffig ar ffyrdd – pan ydynt ar gael – yn yr IRS yn yr un categorïau ag anafiadau tân.*

7.0 Monitro mewn perthynas ag Amcan Gwella a Llesiant - A: *Cefnogi pobl i atal tanau damweiniol mewn cartrefi ac i aros yn ddiogel os bydd tanau o'r fath yn digwydd.*

7.1 Aeth y Gwasanaeth at 104 i danau damweiniol mewn cartrefi, sef lefel debyg i'r chwarter cyntaf yn 2016/17 (103 o danau damweiniol mewn cartrefi).

Categori	Bl.	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Blwyddyn Lawn			Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol	
Tanau damweiniol mewn cartrefi	2020-21	104				104	↑ 6.1%		90	↑ 15.6%
	2019-20	98				98				
Mae cymariaethau gyda'r flwyddyn flaenorol a'r cyfartaledd 3 blynedd i'w gweld yn y golofn dde yn y tabl.										

8.0 Marwolaethau ac anafusion oherwydd tanau damweiniol mewn cartrefi

8.1 Cofnodwyd tair marwolaeth oherwydd tanau damweiniol mewn cartrefi yn ystod y chwarter cyntaf, a chafodd 9 o bobl fân anafiadau. Ni chofnodwyd unrhyw anafiadau difrifol yn ystod y cyfnod.

Difrifoldeb yr anaf	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21
Archwiliad rhagofalus	17	5	5	7	11
Cymorth cyntaf	4	5	7	13	6
Mân anafiadau	2	13	7	10	9
Anafiadau difrifol	2	2	0	2	0
Marwolaeth	1	0	2	1	3
Cyfanswm	26	25	21	33	29

Categori	Bl.	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Blwyddyn Lawn	
Anafiadau oherwydd tanau damweiniol mewn cartrefi	2020-21	26				26	↓ 6
	2019-20	32				32	
Marwolaethau oherwydd tanau damweiniol mewn cartrefi	2020-21	3				3	↑ 2
	2019-20	1				1	

Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol	
25	↑ 1

9.0 Archwiliadau Diogel ac Iach

9.1 Cynhaliwyd 3,551 o archwiliadau Diogel ac Iach yn ystod y cyfnod, ac roedd 1,099 (30%) o'r rheini wedi digwydd o ganlyniad i atgyfeiriad gan asiantaeth sy'n bartner inni.

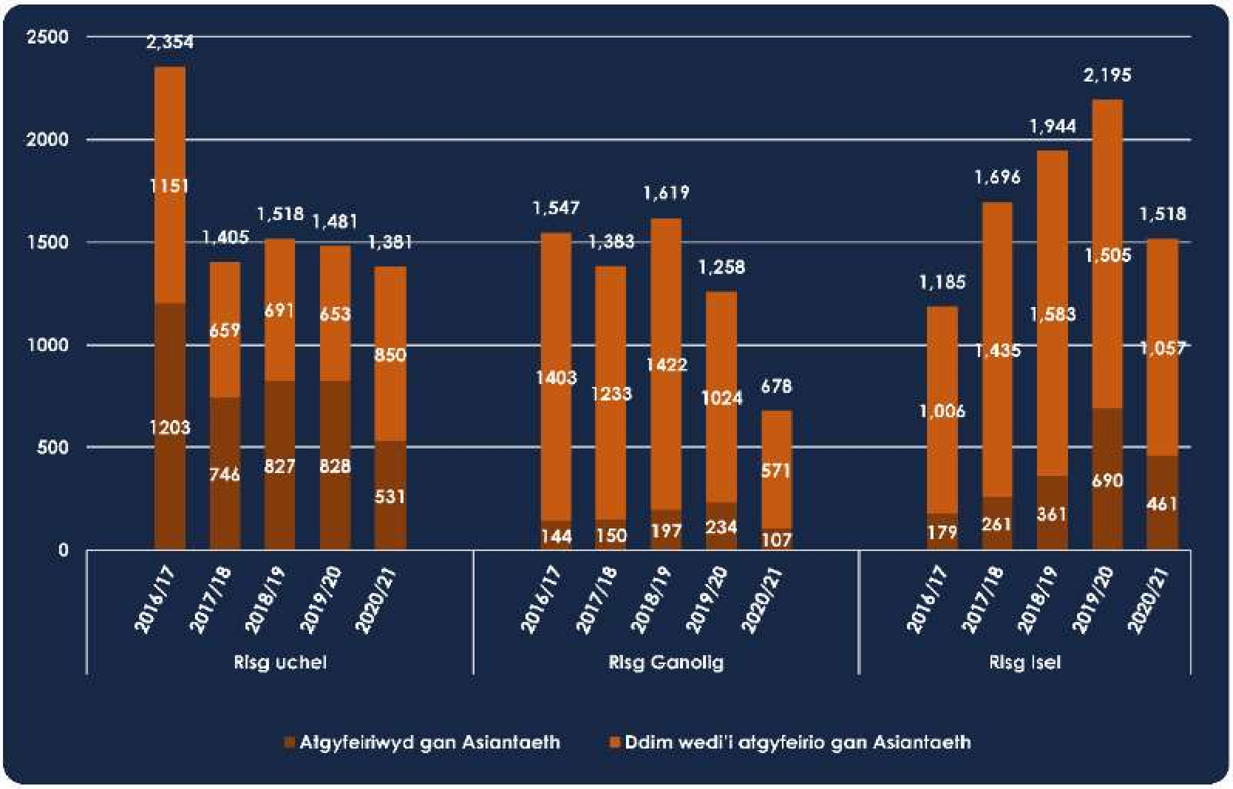

Categori	Bl.	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Blwyddyn Lawn		Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol	
% o'r holl Archwiliadau Diogel ac Iach a gynhaliwyd ac a atgyfeiriwyd gan sefydliad sy'n bartner i ni	2020-21	30%					↓ 6pp	30%	➔ 0pp
	2019-20	36%							
Mae cymariaethau gyda'r flwyddyn flaenorol a'r cyfartaledd 3 blynedd i'w gweld yn y golofn dde yn y tabl.									

10.0 Larymau mwg

10.1 Roedd larymau mwg/gwres ar gael yn y rhan fwyaf o danau mewn cartrefi (84% / 92 fires) yn ystod y chwarter yn 2020/21, er na chanodd pob un; mewn 17 o danau mewn cartrefi (16%), nid oedd unrhyw larwm yno.

10.2 Cafodd 83% o'r holl danau mewn cartrefi eu cyfyngu (i'r ystafell lle cychwynnodd, neu lle aeth yr eitem ar dân i ddechrau, neu lle roedd difrod oherwydd gwres/mwg yn unig).

- Mewn tanau mewn cartrefi lle roedd larwm yno ac wedi rhoi rhybudd, cafodd 94% o'r tanau hyn eu cyfyngu.
- Mewn tanau mewn cartrefi lle nad oedd unrhyw larwm, 59% o'r tanau hyn a gafodd eu cyfyngu.

Categori	Bl.	Ch.1	Ch.2	Ch.3	Ch.4	Blwyddyn Lawn		Cyfartaledd y 3 blynedd flaenorol	
Larwm mwg yno, wedi canu ac wedi rhoi rhybudd	2020-21	50				50	↓ 9.1%	43	↑ 16.3%
	2019-20	55				55			
Larwm mwg heb ganu	2020-21	23				23	↑ 27.8%	21	↑ 9.5%
	2019-20	18				18			
Larwm mwg yno, wedi canu ond heb roi rhybudd	2020-21	19				19	↓ 13.6%	21	↓ 9.5%
	2019-20	22				22			
Dim larwm mwg yno	2020-21	17				17	↑ 41.7%	14	↑ 21.4%
	2019-20	12				12			

Mae cymariaethau gyda'r flwyddyn flaenorol a'r cyfartaledd 3 blynedd i'w gweld yn y golofn dde yn y tabl.

Geirfa

Tanau	Mae pob tân yn cael ei roi o fewn un o dri chategori, sef prif danau, tanau eilaidd neu danau simnai.
Prif Danau	Dyma danau nad ydynt yn danau simnai, ac sy'n digwydd mewn unrhyw fath o adeilad (ac eithrio adfail), cerbydau, carafanau ac ôl-gerbydau, storfeydd y tu allan, gweithfeydd a pheiriannau, eiddo amaethyddol a choedwigoedd, ac adeileddau eraill y tu allan, megis pontydd, blychau postio, twneli ayyb. Mae tanau yn unrhyw le yn brif danau os oes anafusion, achub neu ddianc, felly hefyd danau yn unrhyw le yr aeth pum neu ragor o beiriannau tân atynt.
Tanau Eilaidd	Tanau eilaidd yw tanau nad ydynt yn danau simnai nac yn brif danau. Nid yw tanau eilaidd yn golygu anafusion, achub neu ddianc, a bydd pedair neu lai o beiriannau tân wedi mynd atynt. Fel arfer, tanau eilaidd yw tanau sy'n digwydd mewn lleoliadau megis tir agored, coed unigol, ffensys, polion telegraff, sbwriel a chynwysyddion sbwriel (ond nid banciau papur, a fyddai'n cael eu hystyried - yn yr un modd ag eiddo amaethyddol neu goedwigoedd - yn brif danau), dodrefn y tu allan, goleuadau traffig ayyb.
Tanau Simnai	Dyma danau mewn adeiladau sydd wedi'u meddiannu, lle mae'r tân wedi ei gyfyngu i'r simnai ei hun, hyd yn oed os oes gwres neu ddifrod oherwydd mwg yn ymestyn y tu hwnt i'r simnai ei hun. Nid yw tanau simnai'n golygu anafusion, achub neu ddianc, a bydd pedair neu lai o beiriannau tân wedi mynd atynt.
Digwyddiadau Gwasanaeth Arbennig	Dyma ddigwyddiadau lle nad oes tân, a lle mae angen peiriant neu swyddog, ac maent yn cynnwys: a) Argyfyngau lleol e.e. llifogydd, digwyddiadau traffig ar y ffyrdd, achub pobl, gwneud sefyllfa 'yn ddiogel' ayyb; b) Trychinebau mawr; c) Digwyddiadau domestig e.e. dŵr yn gollwng, pobl wedi eu cloi i mewn neu allan ayyb; ch) Trefniadau o flaen llaw i fynd i ddigwyddiadau, a allai gynnwys darparu cyngor ac archwiliadau.
Galwadau diangen (cyfarwyddyd cyffredinol)	Pan fo'r GTA yn mynd i leoliad lle credir bod digwyddiad, ond o gyrraedd gwelir nad oes digwyddiad o'r fath yn bodoli neu wedi bodoli. Sylwer: os bydd y peiriant yn cael 'ei droi'n ôl' gan yr Ystafell Reoli cyn cyrraedd y digwyddiad, ni chyfrifir ei fod wedi troi allan, ac nid oes angen adrodd yn ei gylch.
Galwadau diangen – Maleisus	Dyma alwadau a wneir gyda'r bwriad o gael y GTA i fynd i ddigwyddiad nad yw'n bodoli, gan gynnwys rhai bwriadol a lle amheuir eu bod yn faleisus.
Galwadau diangen – Didwyll	Dyma alwadau a wneir yn ddidwyll pan gredir bod y GTA yn wir yn mynd at dân neu ddigwyddiad gwasanaeth arbennig.
Galwadau diangen – larymau tân awtomatig	Dyma alwadau a ddaw gan larwm mwg ac offer diffodd tân. Maent yn cynnwys larwm yn canu trwy ddamwain neu pan fod larwm yn canu a rhywun yn galw'r GTA fel mater o drefn oherwydd trefniant sefydlog, h.y. heb 'benderfyniad', er enghraifft gan ganolfan alwadau diogelwch neu rywun wedi ei enwebu o fewn sefydliad).